

הארץ | דעות

במקום להודות שאין לו פתרון, נתניהו שיכנע שהסכסוך בלתי פתיר

קרולינה לנדסמן 12 בינואר 2024 התראות במייל

אי אפשר להתכחש לכך שמתקפת חמאס ב-7 באוקטובר תפסה את ישראל בעיצומו של תהליך שניתן להמשילו לסוג של פיצול אישיות לאומי. המלחמה בחמאס בלמה את תהליך הידרדרותה של ישראל לעבר האפשרות של מלחמת אזרחים — שאותה ניתן לתאר גם כניסיון להכריע באופן אלים מי ה"אנחנו" האמיתי של ישראל.

רצח יצחק רבין היה יריית הפתיחה, תרתי משמע, של המאבק בין שני המחנות הטוענים לכתר ה"אנחנו". מבחינת יגאל עמיר ומי שהוא ייצג, לממשלת רבין לא היה מנדט "למסור" שטחים. לרבין אין מנדט, הם צעקו. מהבחינה הזאת הקואליציה הנוכחית היא הדבר הכי קרוב לקואליציית רצח רבין — בהינתן שעברו כמעט 30 שנה מאז הרצח, וחלק מהדמויות המייצגות התחלפו.

זה נכון שבנימין נתניהו הכשיר את הכהניזם כי הוא נדחק לפינה בעקבות החרם הפוליטי שהטיל עליו מחנה הרל"ב. אבל הממשלה הנוכחית אינה הפעם הראשונה שיש שת"פ בין נתניהו ואיתמר בן גביר. ב-1995 הראשון היה על המרפסת בכיכר ציון והאחרון — אז בשוליים הקיצוניים של החברה הישראלית — גנב את הסמל של המכונת של רבין ואיים, "כמו שהגענו לסמל של האוטו של רבין, נגיע גם אליו". הילכו שניים יחדיו בלתי אם נועדו? עוד ב-1995 הם נועדו.

פיצול האישיות הישראלי לא התחיל עם "הרפורמה המשפטית". אם כבר, "הרפורמה" היתה ניסיון להשלים את תהליך ההצרחה בין שני ה"אנחנו" שנאבקים על הבעלות על הגוף שהוא מדינת ישראל, פיצול שמקורו בשאלת השטחים הכבושים.

אבל לאורך השנים הוויכוח הפוליטי על השטחים הכבושים הודחק. בשני הצדדים העדיפו לעקוף את המחלוקת הפוליטית המרכזית שביחס אליה צריכה להתארגן המפה הפוליטית של ישראל. הימין, כי הוא השתמש באמצעים דמוקרטיים כדי לקדם סיפוח ואפרטהייד, והשמאל, כי הוא מתנגד לסיפוח אבל מפחד מפתרון שתי המדינות (בשנה האחרונה דיברנו על מלחמת אזרחים בלי להזכיר אפילו את המילה כיבוש).

נתניהו רכב על פיצול האישיות והעמיק אותו, כי במובן מסוים הוא מגלם אותו. הוא נער הפוסטר של ישראל הראשונה, שמייצג את ישראל השנייה. בעברית הוא שר בימנית, באנגלית מדבר דמוקרטי. כל אחד יכול לייחס לו את העמדות שהוא רוצה. נתניהו הוא כל הדעות, ואף לא אחת מהן. הוא חסיד שתי מדינות, מדינה וחצי ומדינה אחת. הוא הוביל הפיכה משטרית שקרעה את המדינה והמיטה עליה אסון קיומי כדי לתקן לכאורה את נזקי המהפכה החוקתית של אהרן ברק, ואז שלח אותו להאג להגן על ישראל.

זו לא רק בעיה אישיותית, אלא גם נכות מנהיגותית: נתניהו לא יודע איך לפתור את הסכסוך. אבל במקום לומר אני לא יודע, אני לא מסוגל, הוא שיכנע את כל המדינה שמדובר בסכסוך בלתי פתיר (לגודל הטרגדיה יריבו הגדול בשמאל — אהוד ברק — סבל ממגלומניה דומה: אם אני לא יכול, אין פתרון/אין פרטנר).

ישראל זקוקה להנהגה שמאמינה שיש ביכולתה לפתור את הסכסוך. למעשה, זו צריכה להיות דרישת סף ממי שמבקש להנהיג את המדינה. הביחד של ישראל חייב להתלכד סביב פתרון הסכסוך, ומנהיג מלכד חייב להציע מזור לבעיה הפלסטינית. אי אפשר יותר לעקוף את הכיבוש. גם זה התנפץ ב-7 באוקטובר. מי שיעשה זאת גוזר על ישראל לחיות על חרבה, בחוץ ובפנים.

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

 בנימין נתניהו רצח רבין